

Олеся СЛИВИНСЬКА,

orcid.org/0000-0002-1070-0866

аспірант кафедри польської філології

Львівського національного університету імені Івана Франка

(Львів, Україна) *olesya.slyvynska@lnu.edu.ua*

КОНЦЕПТ «ВЛАДА» У СВІДОМОСТІ ПОЛЬСЬКИХ СТУДЕНТІВ (КРІЗЬ ПРИЗМУ АНКЕТНИХ РЕАКЦІЙ НА ЗАПИТАННЯ ПРО СТАЛІ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ І ВИСЛОВИ ПРО ВЛАДУ)

У статті проаналізовано словосполучення і вислови про владу різного ступеня усталеності, почерпнуті з анкетних реакцій студентів польських університетів на запитання «Подайте, будь ласка, відомі Вам сталі словосполучення, фразеологізми, прислів'я, крилаті слова і под. зі словом *władza*». У результаті анкетування, проведеного серед студентів Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині, Сілезького університету в Катовіцах та Університету ім. Адама Міцкевича в Познані, ми отримали 418 висловів і словосполучень, із яких 162 – різні. Джерельну базу дослідження склали «Великий словник польської мови» за редакцією П. Жміродського, «Інший словник польської мови» за редакцією М. Банька, «Словник загальноновживаної лексики польської мови з нарисом польської граматики» Х. Згълковій та «Словник близькозначних слів» за редакцією С. Скорупки. Проведений аналіз засвідчив, що у відповідях студентів на запитання про сталі словосполучення і вислови про владу актуалізуються такі словникові дефініції лексеми *władza*: 1) 'спроможність керувати кимось'; 2) 'сила або здатність впливати на когось'; 3) 'спроможність мислити, розуміти, відчувати й уявляти'; 4) 'здатність рухати частинами свого тіла'; 5) 'самовладання'.

Опитані студенти найчастіше наводили в анкетних відповідях мовний матеріал про владу як спроможність керувати кимось (312 одиниць, 132 з яких – різні). У таких студентських реакціях знайшли відображення три аспекти концепту «влада»: політичний (221 одиниця, 106 із яких різні), суспільно-побутовий (76 одиниць, 20 із яких різні) та адміністративний (15 одиниць, 6 із яких різні). Про владу як силу або здатність впливати на когось респонденти пишуть у 80 відповідях, із яких 20 – різні. Рідше польські студенти наводять в анкетах вислови і словосполучення, що концептуалізують владу як спроможність мислити, розуміти, відчувати й уявляти (15 одиниць), здатність рухати частинами свого тіла (6 одиниць) або ж як панування над собою (5 одиниць).

Найчастіше повторюваними в анкетах одиницями стали, зокрема, такі словосполучення і вислови зі словом *władza*: *czwarta władza; mieć nad kims władzę; dorwać się do władzy; władza absolutna; władze umysłowe; Celem władzy jest władza*. У деяких анкетних відповідях студенти надають концепту «влада» аксіологічну характеристику, яка часто містить негативні конотації, наприклад: *Władza nie popłaca; Władza często zdradza; Koryto to samo, tylko świnię się zmieniają; Władza niszczy człowieka; Władza deprawuje*.

Ключові слова: *władza*, анкетування, студенти, концепт, аксіологія, польська мова.

Olesia SLYVYNSKA,

orcid.org/0000-0002-1070-0866

Postgraduate student at the Department of Polish Philology

Lviv National University named after Ivan Franko

(Lviv, Ukraine) *olesya.slyvynska@lnu.edu.ua*

THE CONCEPT OF POWER IN THE CONSCIOUSNESS OF POLISH STUDENTS (THROUGH THE PRISM OF QUESTIONNAIRE RESPONSES TO QUESTIONS ON FIXED EXPRESSIONS AND SAYINGS ABOUT POWER)

The article analyzes phrases and sayings about power of varying degrees of stability, gleaned from questionnaire responses of students of Polish universities to the question "Please provide the fixed expressions, idioms, proverbs, catchphrases, etc. that you know with a word *władza*". As a result of a survey conducted among students of the Warmian-Masurian University in Olsztyn, the University of Silesia in Katowice, and the University named after Adam Mickiewicz in Poznań, we received 418 sayings and phrases, of which 162 are different. The source base of the study was compiled by the "Great Dictionary of the Polish Language" edited by P. Żmigrodzki, "Another Dictionary of the Polish Language" edited by M. Bańko, "Dictionary of commonly used Polish language with an outline of Polish grammar" by H. Zgólkova and "Dictionary of close-meaning words" edited by S. Skorupka. The conducted analysis proved that the following dictionary definitions of the lexeme *władza* are actualized in the students' answers to questions about fixed word combinations and expressions about power: 1) 'the ability to manage someone'; 2) 'power or ability to influence someone'; 3) 'ability to think, understand, feel and imagine'; 4) 'ability to move body parts'; 5) 'self-control'.

The surveyed students most often cited language material about power as the ability to manage someone in their questionnaire answers (312 items, 132 of which are different). Three aspects of the concept of power were reflected in the following student reactions: political (221 units, 106 of which are different), social and household (76 units, 20 of which are different), and administrative (15 units, 6 of which are different). Respondents write about power as a force or ability to influence someone in 80 answers, of which 20 are different. Less often, Polish students give expressions and phrases in the questionnaires that conceptualize power as the ability to think, understand, feel, and imagine (15 units), the ability to move parts of one's body (6 units), or as mastery over oneself (5 units).

The most frequently repeated units in the questionnaires were, in particular, the following word combinations and expressions with the word *władza*: *czwarta władza*; *mieć nad kims władzę*; *dorwać się do władzy*; *władza absolutna*; *władze umysłowe*; *Celem władzy jest władza*. In some questionnaire answers, students give the concept of power an axiological characteristic, which often has negative connotations, for example: *Władza nie popłaca*; *Władza często zdradza*; *Koryto to samo, tylko świnie się zmieniają*; *Władza niszczy człowieka*; *Władza deprawuje*.

Key words: *władza*, questionnaire, students, concept, axiology, Polish language.

Постановка проблеми. Проблема віддзеркалення концептів у мові є предметом зацікавлення польських та українських мовознавців. Дослідниця Ніна Гришкова, порівнюючи терміни «концепт» і «лексема» у статті «*Лексема, поняття, стереотип, концепт, значення, ідея* – пропозиція щодо врегулювання термінології», з'ясовує, що «лексема є вербальним знаком, який репрезентує концепт у мові, вона є номінацією, ключем до концепту; (...) лексеми пов'язані з об'єктивним (наскільки це можливо) світом речей, тимчасом як концепти опираються на досвідні основи і відображають концептуалізацію світу пересічною людиною¹» (Gryshkova, 2014: 40–41). Із метою дослідження уявлення про владу серед польської студентської молоді у 2021–2022 рр. ми звернулися до студентів польських університетів із проханням навести відомі їм сталі словосполучення, фразеологізми, прислів'я та крилаті слова зі словом *władza*. Отримані в результаті анкетування сталі словосполучення і вислови про владу дають можливість простежити концептуалізацію досліджуваного поняття в мовній свідомості молодих носіїв польської мови.

Аналіз досліджень. Світлана Мартінек у статті «Емпіричні й експериментальні методи у сучасній когнітивній лінгвістиці» зазначає, що «в лінгвістиці вже існує добре розроблена методика проведення досліджень із залученням різного типу матеріалів для аналізу певних мовних явищ, яку польський дослідник Є. Бартмінський запропонував ще в 1998 році. На думку вченого, лінгвістичний аналіз має спиратися на дані, вилучені з трьох найважливіших джерел: системи мови, матеріалів анкет і текстів – і верифіковані на ґрунті інтуїції дослідника» (Мартінек, 2011: 26).

За словами Єжи Бартмінського, «лінгвістичні анкети є найкоротшим шляхом до мовної свідомості, до слів, способів їх розуміння, поєднання у синтагматичні відношення та парадигматичні

зв'язки» (Bartmiński, 2014: 287). Польський мовознавець звертає увагу на спосіб організації анкетного дослідження: «спочатку 1) продумуємо набір питань і формулювань завдання, 2) правильний підбір респондентів, потім 3) методичний спосіб опрацювання зібраних даних і, нарешті, 4) вдумлива їх інтерпретація» (Bartmiński, 2014: 287). Як наголошує Станіслава Небжеговська-Бартмінська, «відповіді на запитання анкет надають матеріал із різним ступенем стабілізації. Найчастіше повторювані ознаки є найсильніше стабілізованими й можуть уважатися системно закріпленими одиницями, рідкісні відповіді схожі на тексти, створені спонтанно» (Niebrzegowska-Bartmińska, 2020: 171).

Особливості функціонування концепту «влада» в польській мові й раніше ставали об'єктом зацікавлення дослідників. Так, У. Маєр-Барановська та І. Лаппо здійснили порівняльний аналіз результатів анкетувань, проведених у 1990 та 2000 році, що передбачали відповіді студентів вищих навчальних закладів Любліна на запитання «Що становить сутність справжньої влади?» (Bartmiński, 2006: 475–480).

Мета статті – проаналізувати анкетні відповіді, що містять словосполучення і вислови з компонентом *władza*, наведені студентами трьох польських університетів: Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині (175 респондентів, із яких 93 подали у відповідях словосполучення і вислови зі словом *władza*), Сілезького університету в Катовіцах (111 респондентів, 69 із яких навело мовний матеріал про владу) та Університету ім. Адама Міцкевича в Познані (73 респонденти, із них словосполучення і вислови зі словом *władza* подало 40 студентів).

Виклад основного матеріалу. Матеріалом пропонованого дослідження стали анонімні відповіді респондентів на запитання «Подайте, будь ласка, відомі Вам сталі словосполучення, фразеологізми, прислів'я, крилаті слова і под. зі сло-

¹ Тут і далі переклад з польської мови українською наш – О.С.

вом *władza*». Варто зазначити, що не всі наведені респондентами приклади дійсно є усталеними, відомими висловами чи фразами. У відповідях студенти іноді подавали свої власні вислови про владу, а не лише ті, що становлять ідіоматичний фонд польської мови. Частіше, однак, вони наводили словосполучення різних структурних типів, які характеризуються більшим чи меншим ступенем усталеності. Варто додати, що деякі відповіді не вмщували слова *władza*, натомість у них з'являлися спільнокореневі з ним слова, такі як *władca*, *władać*, *władczy*, *władanie*, *władny*, а також інші мовні одиниці (наприклад, *król*, *korona*, *berło* тощо). Загалом було опитано 359 студентів, 202 з яких подали в анкетах словосполучення і вислови про владу різного ступеня усталеності.

Джерельною базою дослідження стали «Великий словник польської мови» за редакцією П. Жмігродського (Żmigrodzki, 2007), «Інший словник польської мови» за редакцією М. Банька (Bańko, 2000), «Словник загальноживаної лексики польської мови з нарисом польської граматики» Х. Згулкової (Zgółkowska, 2008) та «Словник близькозначних слів» за редакцією С. Скорупки (Skorupka, 1996). У досліджуваних анкетних реакціях знаходять відображення такі словникові дефініції лексеми *władza*: 1) 'спроможність керувати кимось' (Żmigrodzki, 2007); 2) 'сила або здатність впливати на когось' (Bańko, 2000: 1026); 3) 'спроможність мислити, розуміти, відчувати й уявляти' (Żmigrodzki, 2007); 4) 'здатність рухати частинами свого тіла' (Bańko, 2000: 1026); 5) 'самовладання' (Bańko, 2000: 1026).

У результаті проведеного анкетування ми отримали 418 висловів і словосполучень, 162 з яких – різні (решта – повторювані). У 312 відповідях, із яких різними є 132, відображається сприйняття влади як 'спроможності керувати кимось' (Żmigrodzki, 2007). У межах цього значення слова *władza* простежуємо актуалізацію трьох аспектів досліджуваного концепту: політичного, суспільно-побутового й адміністративного.

Найбільш численну групу – 221 одиниця, 106 із яких різні, – становлять словосполучення і вислови, що відображають розуміння влади в політичному аспекті, наприклад: *dorwać się do władzy* [20]; *władza absolutna* [18]; *Celem władzy jest władza* [13]; *dojść do władzy* [12]; *przejmować władzę* [10]; *Komuś władza uderzyła / uderza do głowy* [7]; *Władza uzależnia* [7]; *władza ludu / ludowa* [6]; *Władza nie popłaca* [5]; *objąć ster władzy* [4]; *sprawić, że ktoś traci władzę* [4]; *sprawować władzę*

[4]; *trójpodział władzy* [3]; *dążyć do władzy* [2]; *dzierżyć władzę* [2] тощо.

Згідно з анкетними даними в політичному аспекті влада має переважно негативні конотації. Негативне ставлення респондентів до влади засвідчують такі словосполучення і вислови з компонентом *władza*: *Władza nie popłaca* [5]; *zła władza*; *Władza korumpuje*; *Władza kradnie*; *Każda władza jest zła*; *Power leads to destruction (Władza prowadzi do zniszczenia)*; *Power corrupts mankind (Władza korumpuje człowieczeństwo)*; *Władza często zdradza*; *Władza absolutna korumpuje absolutnie*; *Zła władza, ale władza*; *Nieograniczona władza w rękach ograniczonych ludzi zawsze prowadzi do okrucieństwa*; *Władza przeminie konsekwencje pozostaną²*; *Koryto to samo, tylko świnię się zmieniają*; *Sznurki władzy (piosenka)* тощо. Прикметно, що «Словник близькозначних слів» за редакцією С. Скорупки подає слово *koryto* серед синонімів слова *władza* та наводить такий приклад його вживання: *Stać przy korycie* (Skorupka, 1996: 247). В одній анкеті наведено назву пісні «Sznurki władzy», у якій ідеться про владу авторитарного правителя держави, волі якого бездумно підкоряються піддані. Про це свідчать, зокрема, такі рядки з пісні:

Sznurki w tył, sznurki w przód!

Marionetki wprawiam w ruch!

I, o dziwo, nawet cesarz podryguje pośród slug!

Tańczcie więc!

Bawcie się!

I swobodą cieszcie się!

Nikt z was nie musi myśleć sam! (Sznurki władzy, 2006).

Варто виокремити низку прикладів, які демонструють негативний вплив влади на людей, що її здійснюють: *Komuś władza uderzyła / uderza do głowy* [7]; *Władza uzależnia* [7]; *ciężar władzy*; *Najsilniejszym narkotykiem jest władza*; *Zmieniła kogoś władza*; *Każdy kto twierdzi, że władza nie uzależnia, nigdy jej nie sprawował*; *Władza niszczy człowieka*; *Władza deprawuje*; *władza jak narkotyk*; *zasmakować władzy*; *pijany władzą* та ін. В одній з анкетних відповідей вислів *władza uderzyła do głowy* респондент подає разом із порівнянням *jak woda sodowa* та пояснює значення наведеної фрази: *WŁADZA UDERZYŁA CI DO GŁOWY (jak woda sodowa) – zbyt zatracasz się w tym i nie postępujesz roztropnie*.

Суспільно-побутовий аспект влади знаходить відображення у 76 наведених в анкетах мовних

² Тут і далі відповіді респондентів цитуємо в оригінальному написанні.

одинацях, 20 із яких – різні. Найчастіше в анкетах наводять такі приклади, як: *mieć nad kimś władzę*³ [24]; *Kto ma pilot, ten ma władzę* [11]; *mieć władzę* [6]; *pan i władca* [6]; *Wiedza to władza* [6]. Сила влади концептуалізується, зокрема, у таких анкетних реакціях: *Władza to potęga* [2]; *Nie ma czegoś takiego jak dobro i zło, jest tylko władza i potęga*. J.K. Rowling; *Ten, kto ma władzę, nie musi przeproszać*; *Kto ma władzę ten ma cały świat u stóp*; *Kto ma władzę, ten ma wszystko*.

Розуміння влади в адміністративному аспекті розкриває 15 прикладів, 6 із яких різні: *panie władzo* [8]; *Na władzę nie poradzę* [3]; *pani władza; władze wydziałowe; władze samorządowe; Potem przyszedł sam pan władza, co marudzi i przeszkadza*. Згідно з «Іншим словником польської мови» за редакцією М. Банька, «дехто говорить **panie władzo**, звертаючись до поліцейського» (Bańko, 2000: 1026). Це звертання словник кваліфікує як розмовний вислів (Bańko, 2000: 1026). Цікаво, що фраза *Na władzę nie poradzę* походить із культового польського фільму «Ва-банк» (пол. *Vabank*), про що зазначає один із респондентів.

Значення влади як ‘сили або здатності впливати на когось’ (Bańko, 2000: 1026) актуалізується у 80 відповідях, із яких 20 – різні, наприклад: *czwarta władza* [43]; *piąta władza* [7]; *Kto ma pieniądze, ten ma władzę* [7]; *być władczy* [3]; *władca piekiel* [3]; *władza i pieniądze* [2]; *Władza to pieniądze* [2]; *władca mórz; władca piorunów; władca czasu; władza stworzenia; władza na ziemi i w niebie; Władza w rękach Boga*. До словосполучення *władny charakter* один із респондентів додає пояснення його значення – *ktoś kto nie potrafi pójść na kompromis, zawsze chce dominować*. Згідно з інформацією, поданою в «Іншому словнику польської мови» за редакцією М. Банька, «четвертою владою іноді називають телебачення, радіо і пресу. (Алюзія до концепції поділу влади на законодавчу, виконавчу і судову)» (Bańko, 2000: 1026). Тлумачення словосполучення *piąta władza* – ‘найбагатші люди в країні’ – знаходимо в «Словнику загальноживаної лексики польської мови з нарисом польської граматики» Х. Згулкової (Zgólkowa, 2008: 676).

Розуміння влади як ‘спроможності мислити, розуміти, відчувати й уявляти’ (Żmigrodzki, 2007) знаходить відображення у двох сталих словосполученнях: *władze umysłowe* – це словосполучення наводить 14 респондентів – та *w pełni*

władz umysłowych, що з’являється в анкетах один раз.

Про владу як ‘здатність рухати частинами свого тіла’ (Bańko, 2000: 1026) респонденти пишуть у таких відповідях (усього шість прикладів, п’ять із яких різні): *władza w nogach* [2]; *mieć władzę w nogach; stracić władzę w nogach; stracić władzę w rękach; władza w rękach*. Важливість влади як панування над собою відображає п’ять анкетних відповідей, три з яких різні: *Człowiekowi jest dana władza tylko nad samym sobą* [3]; *mieć władzę nad sobą; Najgorszym panującym jest ten, kto nie panuje nad sobą*.

Висновки. Проведений аналіз засвідчив, що респонденти найчастіше наводять словосполучення і вислови зі словом *władza*, які відображають концептуалізацію влади як спроможності керувати кимось. Таке значення влади простежуємо у 312 одиницях, що становить 74,64% від їх загальної кількості. Встановлено, що виокремлені аспекти концепту «влада» – політичний, суспільно-побутовий та адміністративний – мають периферійну структуру. Так, наприклад, на периферії політичного й суспільно-побутового аспектів містяться, зокрема, такі словосполучення і вислови: *mieć nad kimś władzę* [24]; *pan i władca* [6]; *Władza to potęga* [2]; *Kto ma władzę ten ma cały świat u stóp*.

У 80 студентських відповідях (19,14%) владу згадано як силу або здатність впливати на когось. 15 відповідей (3,59%) ілюструє уявлення про владу як спроможність мислити, розуміти, відчувати й уявляти. Менш чисельні групи анкетних реакцій концептуалізують владу як здатність рухати частинами свого тіла (6 одиниць; 1,44%) та панування над собою (5 одиниць; 1,19%). Часто у своїх відповідях студенти подавали словосполучення і вислови зі словом *władza*, які демонструють негативне ставлення респондентів до політичної влади чи деструктивний вплив влади на людей, що її здійснюють.

Найчастіше повторюваною в анкетах одиницею є стале словосполучення *czwarta władza* [43]. Двадцять чотири респонденти подали приклад *mieć nad kimś władzę*, ще двадцять – *dorwać się do władzy*. Також в анкетних відповідях часто з’являлися такі словосполучення і вислови: *władza absolutna* [18]; *władze umysłowe* [14]; *Celem władzy jest władza* [13]; *dojść do władzy* [12]; *Kto ma pilot, ten ma władzę* [11]; *przejmować władzę* [10].

³ Наведений приклад, як і деякі інші, міститься на периферії суспільно-побутового аспекту влади, яка частково перехресується із периферійною зоною політичного аспекту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мартінек С. В. Емпіричні й експериментальні методи у сучасній когнітивній лінгвістиці. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. Львів : Вид-во ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. Вип. 52. С. 25–32.
2. Bartmiński J. Ankieta jako pomocnicze narzędzie rekonstrukcji językowego obrazu świata. I. Bielińska-Gardziel, S. Niebrzegowska-Bartmińska, J. Szadura (Eds.), *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów*. Lublin : Wydawnictwo UMCS, 2014. T. 3. Problemy eksplikowania i profilowania pojęć. S. 279–308.
3. Gryshkova N. Leksem, pojęcie, stereotyp, koncept, znaczenie, idea – propozycja regulacji terminologicznych. I. Bielińska-Gardziel, S. Niebrzegowska-Bartmińska, J. Szadura (Eds.), *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów*. Lublin : Wydawnictwo UMCS, 2014. T. 3. Problemy eksplikowania i profilowania pojęć. S. 21–50.
4. Inny słownik języka polskiego. M. Bańko (Ed.). Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2000. T. 2. 1423 s.
5. Język – wartości – polityka. Zmiany rozumienia nazw wartości w okresie transformacji ustrojowej w Polsce. Raport z badań empirycznych. J. Bartmiński (Ed.). Lublin : Wydawnictwo UMCS, 2006. 632 s.
6. Niebrzegowska-Bartmińska S. Definiowanie i profilowanie pojęć w (etno)lingwistyce. Lublin : Wydawnictwo UMCS, 2020. 547 s.
7. Słownik wyrazów bliskoznacznych. S. Skorupka (Ed.). Warszawa : Wiedza Powszechna, 1996. 448 s.
8. Wielki słownik języka polskiego. P. Źmigrodzki (Ed.). Kraków, 2007. URL: <https://www.wsjp.pl>
9. Wiśniewski A. Sznurki władzy. URL: https://www.tekstowo.pl/piosenka,adrian_wisniewski,sznurki_wladzy.html
10. Zgółkowa H. Podstawowy słownik języka polskiego z zarysem gramatyki polskiej. Poznań : Wydawnictwo Naukowe UAM, 2008. 812 s.

REFERENCES

1. Martinek, S. (2011). Empirical and experimental methods in current cognitive linguistics. [Empirical and experimental methods in current cognitive linguistics]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seria filolohichna. – Bulletin of Lviv University. Philological series*. Lviv : Vydavnytstvo LNU im. Ivana Franka, 52, 25–32. [in Ukrainian].
2. Bartmiński, J. (2014). Ankieta jako pomocnicze narzędzie rekonstrukcji językowego obrazu świata. [The questionnaire as supplementary aid in reconstructing the linguistic worldview]. I. Bielińska-Gardziel, S. Niebrzegowska-Bartmińska, J. Szadura (Eds.), *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów*. 3. *Problemy eksplikowania i profilowania pojęć*. Lublin : Wydawnictwo UMCS, 279–308. [in Polish].
3. Gryshkova, N. (2014). Leksem, pojęcie, stereotyp, koncept, znaczenie, idea – propozycja regulacji terminologicznych. [Lexeme, concept, (Pol. pojęcie), stereotype, concept, (Pol. koncept), meaning, idea: towards clearer terminological distinctions]. I. Bielińska-Gardziel, S. Niebrzegowska-Bartmińska, J. Szadura (Eds.), *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata Słowian i ich sąsiadów*. 3. *Problemy eksplikowania i profilowania pojęć*. Lublin : Wydawnictwo UMCS, 21–50. [in Polish].
4. Bańko, M. (Ed.). (2000). Inny słownik języka polskiego. [Another Dictionary of the Polish Language]. (Vols. 2). Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1423. [in Polish].
5. Bartmiński, J. (Ed.). (2006). Język – wartości – polityka. Zmiany rozumienia nazw wartości w okresie transformacji ustrojowej w Polsce. Raport z badań empirycznych. [Language – Values – Politics. Changes in Understanding Values during Poland's Political Transformation. An Empirical Report]. Lublin : Wydawnictwo UMCS, 632. [in Polish].
6. Niebrzegowska-Bartmińska, S. (2020). Definiowanie i profilowanie pojęć w (etno)lingwistyce. [Defining and Profiling Concepts in (Ethno)Linguistics]. Lublin : Wydawnictwo UMCS, 547. [in Polish].
7. Skorupka, S. (Ed.). (1996). Słownik wyrazów bliskoznacznych. [Dictionary of close-meaning words]. Warszawa : Wiedza Powszechna, 448. [in Polish].
8. Źmigrodzki, P. (Ed.). (2007). Wielki słownik języka polskiego. [Great Dictionary of the Polish Language]. Kraków. Available at <https://www.wsjp.pl> [in Polish].
9. Wiśniewski, A. Sznurki władzy. [Strings of Power]. Available at https://www.tekstowo.pl/piosenka,adrian_wisniewski,sznurki_wladzy.html [in Polish].
10. Zgółkowa, H. (2008). Podstawowy słownik języka polskiego z zarysem gramatyki polskiej. [Dictionary of commonly used Polish language with an outline of Polish grammar]. Poznań : Wydawnictwo Naukowe UAM, 812. [in Polish].